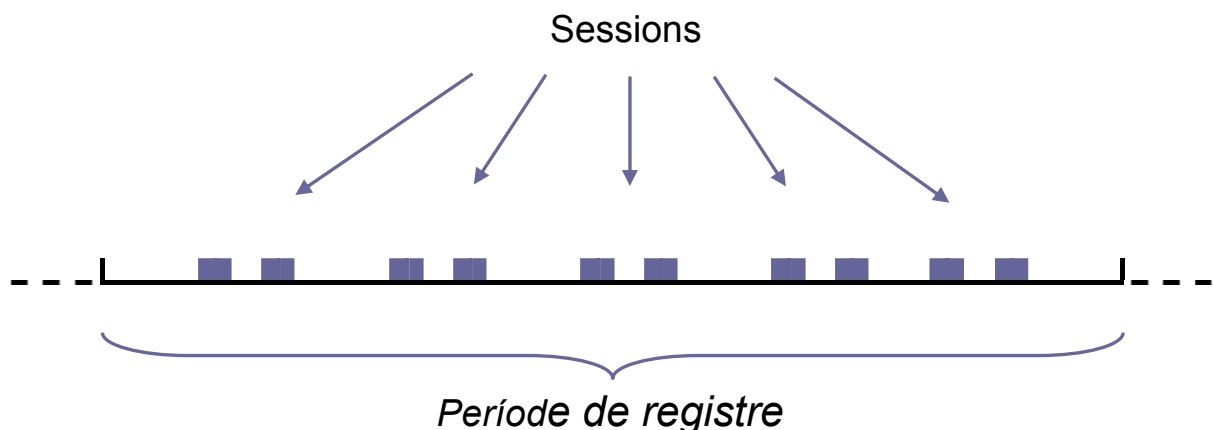

MOSTRATGE INTERSESSIONAL

El *mostratge intersessional* fixa el **període de registre** i determina el nombre, distribució i duració de les **sessions** en l'interior d'aquell.

- **Període de registre:** Lapse de temps entre la data d'inici i la data de finalització dels registres d'informació o de dades sobre els quals es realitzaran les anàlisis finals d'una investigació.
No s'ha de confondre amb el període d'investigació, que abraça tot el temps d'investigació, ni amb l'àmbit de generalització, que es refereix a la fase de la vida de subjectes o grups respecte el qual es volen extrapolar o generalitzar les dades.
- **Sessió (d'observació):** Període de temps durant el qual s'observa i registra un o diversos subjectes, utilitzant sempre la mateixa regla de mostratge intrasessional o, el que és el mateix, la mateixa regla de registre.
Les sessions han de ser enteses com a mostres representatives de l'àmbit de generalització.

Esquema d'un mostratge intersessional

PARÀMETRES I CRITERIS EN EL PLA DE SESSIONS

DURACIÓ DE LES SESSIONS

S'entén que ha de ser igual en totes elles, si es tracta d'observació sistemàtica. Depèn de:

- **La variabilidad del tipus de conducta a observar (a escala de la sessió):** La sessió ha de durar prou per tal que totes les categories del sistema que es registra apareguin un nombre suficient de vegades, suficient tant des del punt de vista de les exigències estadístiques com des del punt de vista de la fiabilitat de la mesura.
- **La grandària de les categories utilitzades:** Òbviament com més gran sigui la duració mitjana de les categories observades, més llarga haurà de ser la sessió, a fi que el màxim possible de categories i de variabilitat en la seva manifestació sigui recollida dintre de la sessió. Per tant, les sessions aplicades a categories molars o a estats seran, en termes generals, més llargues, que les aplicades a categories moleculars o a esdeveniments.
- **La fatiga de l'observador:** L'atenció constant produeix fatiga, fatiga perceptiva, encara que l'observador estigui en posició de repòs. L'augment de la fatiga augmenta de manera corresponent la probabilitat d'error. Per això es recomana no superar duracions de sessió de 60 minuts. Si la sessió es grava en vídeo, el problema es redueix, però no desapareix del tot, ja que estem parlant de fatiga perceptiva.

NOMBRE DE LES SESSIONS

Depèn de:

- ♦ **La variabilitat de la conducta a observar (a escala del període de registre):** El nombre de sessions ha de ser tal que permeti manifestar-se tota la variabilitat de les conductes contemplades en el sistema de categories, al llarg de l període de registre. Per exemple ha de preveure els canvis estacionals, els cicles econòmics o maduratius, els ritmes del curs escolar, etc...
- ♦ **La longitud del període de registre:** Per tant, naturalment, també dependrà de la duració de la fase de registre. Com més llarga sigui aquesta, probablement més sessions seran necessàries; i viceversa.

DISTRIBUCIÓ DE LES SESSIONS

En correspondència amb el nombre de sessions i la seva duració, haurem de distribuir aquestes al llarg del període de registre de manera que la cobertura de la variabilitat sigui màxima. Un cop fixat l'inici de la sessió, la resta quedarà determinada per la duració que hàgim decidit. Segons els casos comptem amb diferents tècniques de cara a establir el pla de sessions:

- ⇒ **Mostratge intersessional aleatori:** Els inicis de les sessions es fixen a l'atzar dintre d'un cert marc temporal de referència (dia, setmana, més, any). Aquesta estratègia només estarà justificada si la conducta també varia a l'atzar dintre d'un d'aquests marcs temporals. A més, comporta la dificultat de que, tant l'observador com els subjectes, no sempre estan disponibles.
- ⇒ **Mostratge intersessional per selecció fixa:** Els inicis de les sessions sempre són a la mateixa hora, el mateix dia, etc.. Això és còmode per a l'observador i els subjectes, però solamentés lícit si la variabilitat de la conducta estudiada no es veu afectada per aquesta elecció (la conducta no seria diferent si l'observéssim a altres hores, altres dies, etc..).
- ⇒ **Mostratge intersessional *ad hoc*:** El pla de sessions es decideix després d'un estudi pilot en el que es tracta de detectar la variabilitat de les categories investigades. Així, si estudiem "comportament pertorbador de la classe en una aula d'EGB, haurem de tenir en compte segurament que l'actuació dels nens/es variarà de dilluns a divendres i de matí a tarda. Igualment podríem dir de la "qualitat de la feina" d'un obrer industrial. Evidentment, en una tàctica com aquesta, s'ha de pactar amb els subjectes, centre o institució la seva disponibilitat en les dates i moments prefixats.
- ⇒ **Mostratge intersessional de comportaments:** En aquest cas no treballem en el si de sessions pròpiament dites. L'observador ha d'estar disponible i atent un ampli nombre d'hores fins que apareix i es desenvolupa una de les categories previstes, instant en el que comença la "sessió". Aquesta acaba quan cessa la referida categoria. Una tàctica així és l'única utilitzable en certs treballs de camp "durs" les circumstàncies dels quals impedeixen una planificació regular de les sessions. Té l'inconvenient de que la representativitat d'aquests períodes és limitada, ja que no hi ha un mostratge sistemàtic de temps. Això ens prohibirà trobar mesures com taxes per sessió o d'altres semblants.